

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2009. SZEPTEMBER XX. ÉVFOLYAM 18. SZÁM

DR. CSIHA KÁLMÁN

Református nevelés

A Zilahi Református Wesselényi Kollégium évnyitó ünnepsége a Zilah-belvárosi templomban (archív felvétel)

Napjainkban sok mindent megkérdőjeleznek. Meg lehet kérdőjelezni a fenti címet is. Mi az, hogy református nevelés? És egyáltalán: van-e református nevelés? Persze, hogy van. Éppen úgy van, mint ahogyan van családi nevelés. Akkor is van, ha nincs. Mert a család, a legkisebb lelki (vagy lelketlen) közösség akarva vagy akaratlanul, tudatosan vagy tudatlanul rányomja bélyegét a benne felnövő gyermekekre.

Mert a gyerek a család szellemisége körében mozog, abban szenved, vagy abban bontakozik ki boldogan, ott lát eszményt vagy eszménytelenséget.

A reformátusság, közelebbről a magyar reformátusság mindenütt, de közelebbről itt, Erdélyben identitás. Hitközösség, de ugyanakkor egy Evangéliumtól többé-kevésbé áthatott kultúrkör is. Valami olyan lelki közösség, amit megtéptak, de megölni, kitörölni nem tudtak az idők. Kimondottan, vagy kimondatlanul a bibliaolvasó nagy erdélyi fejedelmek szellemiségét hordozza. Benne van Bocskai hitvallása, amit már halálos méreggel a testében a bécsi béke ratifikációján mondott: „Őseink hite, s nemzetünk szabadsága

minden aranyánál és ezüsthöz többet ér.” Benne van Bethlen Gábor lelki hagyatéka, az Ige a Római levélből, amit, mikor már beszélni sem tudott, egy papírdarabra írt, hogy reménység és útmutatás legyen: „ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Benne van öreg Rákóczi alázata, kedvenc Igéje: „Sem nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” A református nevelés ezt a szellemiséget szeretné továbbadni. Tanítani, tudást adni szeretne a református iskola is, hiszen a nagy református tanító szájából hangzott el az óriás vállára ülő gyermek példázata, aki az óriás vállán messzebbre lát, mint az óriás. Az óriás tudomány vállára szeretnének ültetni mi is gyermekeinket, hogy messzire lássanak.

Mert horizontszabdalo, horizontszukító idoket elttunk. Ezért azt szeretnénk, hogy a gyermekeink lassanak. Messze lassanak. Hogy ne tudjon bádogszemüveget tenni rájuk a világ, mint a diktatúra idején a mi szemünkre tettek.

De ehhez az kell, hogy jó szemük legyen. Hogy Isten megnyissa a szívüket a szemükkel együtt. Hogy túllássanak az önzésen, a hazugságon, még a halálon túl is: hogy Jézusig lássanak.

HETEDIK KÜRTSZÓ

Az új tanév elé

ILYENKOR, Új tanév kezdetén a számvetés és reményteljes tervezés mezsgyéjén megállunk egy rövid időre. Valami hasonló zajlik le bennünk, mint a naptári év végén szokott, csak éppen egy sajátos dimenzióban, az oktatás-nevelés vonatkozásában.

IGEN, ILYENKOR felmérjük a legutóbbi iskolai vagy egyetemi év alatt bekövetkezett történéseket, minősítjük az elvégzett munkát, szolgálatot. Az idén más dolog is mérlegkészítésre sarkall bennünket: a '89-es események huszadik, kerek évfordulója. Vajon akkori terveinkből, álmainkból mit tudunk – mit lehetett – megvalósítani? Éltünk-e kellően a kegyelmi idő adottságaival és adományaival? Hogyan tudtuk érvényesíteni 1990-ben elindított vagy újraindított tanintézményeinkben a missziói parancsot, vagy éppen az igehirdetésre és az iskolák fenntartására vonatkozó hitvallásos vállalásunkat? E KÉRDÉSEKRE adott válaszok elsőrendben a köszönet és hálaadás szavai lehetnek, és ez a legfontosabb: hálátelt szívvel köszönjük a Megtartó Istennek, hogy református óvodáinkat, iskoláinkat és egyetemünket élte és oltalmazza, gondot visel a testvéregyházak által alapított tanintézményekre, minden olyan iskolára, ahol édes anyanyelvünkön folyik az oktatás-nevelés.

MÁSODSORBAN a számvetés száraz statisztikai adatainak összevetésére érzünk késztetést. Röviden szólva megállapíthatjuk, hogy az eltelt majdnem két évtizedben egyházi iskolarendszerünk – többnyire a törvényi keretek kedvezőtlen, az egyházi oktatást hátrányosan érintő volta miatt – csak nagyon lassan fejlődött. Mert igaz ugyan, hogy az 1991/1992-es tanévben 300 tanuló és egyetemi hallgató járt a három református középiskolánkba (Nagyvárad Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium, a Szatmárnémeti Református Gimnázium és a Zilahi Református Wesselényi Kollégium) és a Sulyok István Református Főiskolára, ma pedig az egyházkerület közoktatási intézményeiben és az egyházi vételessé Partiumi Keresztény Egyetemen összesen 3000-en tanulnak, új iskolákat viszont nem lehetett indítani. Istennek tartozunk hálával, hogy bővült a református óvodák száma, van tehát utánpótlás, mint ahogy az is biztató, hogy – az oktatási törvény diszkriminatív cikkelyei ellenére is – ki tudtuk építeni a teljes körű református oktatást, az óvodától az egyetemig. RENDKÍVÜLI jelentőségű eseménye volt az elmúlt tanévnek a Partiumi Keresztény Egyetem akkreditációjának elnyerése, ami azt jelenti, hogy létrejött az első önálló ma-

TOLNAY ISTVÁN tanügyi előadótanácsos

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

FOLYTATÁSA A 7. OLDALON

„Mikor pedig beesteledett, így szól a szőlő ura az ő vincellérjének: Hívd elő a munkásokat és fizesd ki a bérüket! Kezdd az utolsón és végezd az elsón! Ekkor előjöttek a délután öt óráskok és fejenként egy-egy dénárt kaptak. Mikor aztán az elsők jöttek, azt gondolták, hogy ők többet kapnak, ám ők is egy-egy dénárt kaptak fejenként. Amint megkapták, zúgolódtak a gazda ellen. És azt mondták: Ezek az utolsók csak egy órát dolgoztak és te egyenlővé tetted őket velünk, akik a nap terhét hordoztuk és hőségét szenvedtük. Ő pedig egyiküknek így felelt: Barátom, nem bánok veled igazságtalanul. Hát nem egy dénárban egyeztél meg velem? Vedd a pénzedet és eredj haza. Én pedig ennek az utolsónak is annyit akarok adni, mint neked. Vajon nem szabad nekem a magaméval azt tennem, amit akarok? Rossz szemmel nézed tán, hogy én jó vagyok? Így lesznek az utolsók elsők és az elsők utolsók.” (Mt 20,8-16)

Jézus a gazdag ifjú távozása után arról beszélget tanítványaival, hogyan lehet Isten országába bejutni. Péterék úgy gondolták, hogy ők elsők Isten országában, mivel ők Jézus követéséért elhagyták otthonukat, biztos megélhetésüket. Különbnek, többnek érezték magukat a gazdag ifjúnál, elsőnek tartották magukat a munkában, ezért nagyobb jutalmat vártak munkájukért. Jézus az öntelt, büszke, másokat lenéző tanítványait arra figyelmeztette, hogy csak most, ebben a helyzetben elsők, élénjárók, de idővel le is maradhatnak, még lelkiéletben is, s az utolsók, a kullogók is kerül-

A LÉLEK CSENDJE

Minden munkásának örök élettel fizet

hetnek első helyre, lelkiéletben is. Intését egy példázattal szemléltette.

A példázatban szerepelnek: a szőlősgazda, aki maga Isten, a szőlőmunkások, azaz a tanítványok, a vincellér, aki a fizetést osztja ki, maga Jézus Krisztus. A példázatban a szőlősgazda egy dénár fizetést ígér minden munkásnak, aki szőlőseben elkezdett dolgozni. A példázatbeli egy dénár, a fizetség, maga az örök élet, az esti fizetésosztás pedig azt jelzi, hogy Isten minden munkásnak szereti és megjutalmazza azzal a fizetéssel, amit megígért. A vincellér minden munkásnak ugyanannyit fizetett, függetlenül attól, hogy már kora reggel, vagy délben, vagy délután kezdett el dolgozni. Először a legkevesebbet dolgozók kapták meg az egy dénárt, utoljára pedig azok, akik a legtöbbet dolgoztak. A legkeményebben és a legtöbbet dolgozók igazságtalanok tartották a gazda fizetésosztását, mert a gazda nekik is csak annyit adott, mint azoknak, akik kevesebbet dolgoztak. A gazda elhárítja az ellene zúgolódók kritikáját azzal, hogy ő megadta mindenkinek azt a fizetést, amiben meggyegetek, s abba senki nem szólhat bele, még a legtöbbet dolgozók sem, hogy ő mennyi fizetséget ad azoknak, akiket utolsókként alkalmazott. Ha a szőlősgazda jó akar lenni, s ugyanannyit ad az utolsónak is, mint az elsőnek, az az ő kegyelmének és szeretetének jele. A gazda a

keményen és sokat, de irigykedő dolgozónak azt mondja, hogy noha ők elsők a munkában, utolsók lelki téren, s akik utolsók a munkában, lelkiekben elsőkké váltak. A szeretetlenség, az irigykedés, a gazda jogtalan kritizálása, még a munkában elsőket is utolsóvá teszi.

Péterék megértették ebből, hogy a szolgálatban való elsőségből nem következik a lelkiekben való elsőség, aki irigykedik szolgatársaira, az lelkiekben utolsó helyre kerülhet. A kevesebbet szolgálók felé áradó isteni szeretetet és kegyelmet nem szabad rossz szemmel nézni. A tanítványok ne legyenek önteltek, másokat lekicsinylőek.

A szüret alkalmával, amikor a zamatos szőlőfűrtöket izelejük, jusson eszünkbe ennek a példázatnak az üzenete. Krisztus minden munkásának örök élettel fizet, ne azt méricskéljük, sokszor irigykedve, rossz szemmel, hogy mások mióta és mennyit munkálkodtak Isten szőlőkertjében, hanem örüljünk annak, hogy mások is munkába álltak. Ne tartsuk igazságtalannak azt, hogy Istenünk kegyelmet gyakorol azokkal, akik nem mindig keményen és sokat dolgoznak a szőlőben. A munkát nem vállalók nem érdemelnek jutalmat, de akik többet-kevesebbet szolgálnak, azok Isten jóságából, kegyelméből megkapják az örök élet jutalmát.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

„SZÍVEMET HOZZÁD EMELEM” – KÁLVIN ÉLETE (7.)

Kálvin hatása a reformáció egyházaira

1559-ben felállította Kálvin Genfben a közép- és főiskolát. Csonka egyetem volt, orvosi fakultás nélkül. A lelkészképzés és a hivatalnokok képzése volt a fő egyelőre.

A genfi egyetem alapjait lerakta. A főiskola vezetője Béza Tódor lett, Kálvin egyik diák-társa. Az iskola a doktorok testületét adta az egyháznak.

Kálvin az iskolában semmilyen tiszttséget nem viselt, de rendszeresen tartott naponta exegézis órákat. Nagy érdeklődés mutatkozott, úgyhogy egy templomban tartotta. Egy gyorsíró csoport jegyezte előadásait, mert ő nem írta le beszédét. A gyorsírók leírták, ő átnézte és javította, aztán nyomtatták. A francia hitsorsosoknak is megküldték a könyveket. A genfi akadémia a francia lelkészképzést is megoldotta. Kálvin halálakor 1500 diákja volt. Európa minden részéből voltak diákjai, magyarok is.

A diakónusok beállításával nem kellett 1555-ig várnia Kálvinnak. Kórház, szegényház létesült, segély a rászorulóknak, gyógyí-

tás a betegeknek, az átutazó szegényeknek ingyenes szállás, de a koldulás tilos volt. Példaszerű volt mindez.

A prédikátor Kálvin a Szent Péter templom szószékéről minden vasárnap kétszer és minden második héten naponta egyszer prédikált. A vasárnap délelőtti prédikációja 45 perces volt (Bullingeré a két órát is meghaladta) mégsem beszélt gyorsan. A prédikációkra vacsora után készült egy órányit. Nem írta le beszédeit, hanem a francia gyülekezetek által fizetett gyorsírók lejegyezték. Azokat is lemásolták, kiadták gyorsan, és elküldték Franciaországba. A 19. században veszett el Genfben egy csomó kézíratos Kálvin-prédikáció.

Kálvin külföldi hatása

Háromszáz emberrel levelezett rendszeresen. VI. Edward és Erzsébet angol uralkodókkal, Zsigmond lengyel, Christian dán királlyal, a navarrai királlyal, Renate hercegnővel, Melanchtonnal, Lutherrel és számos tudóssal, reformátorral, Condé herceggel, volt tanítványait nem is említve.

2009

Kálvin-év

Knox János, Skócia reformátora Genfben tanult és ő ültette át a kálvini tanokat Skóciába, szabadabb formában, mint Kálvin tehette Genfben. A francia hugenották Kálvin vezérszellemét követték, egyházalkotmányuk kérdésében is az ő elvei alapján alakították meg országos szervezetüket. Szintén szabadon alkalmazhatták Kálvin eredeti elveit, nem korlátozta őket a világi hatóság, mint Kálvint a genfi, mert ők üldözöttek voltak, nem akarta ügyüket a francia világi hatóság irányítani. A lengyel reformáció mozgatója szintén Kálvin lett. A cseh waldenseknek azt tanácsolta, hogy egyesüljenek a reformáció egyházaival. Hollandia református egyháza ugyancsak Kálvin hatására alakult ki. Katolikus volt a szó eredeti értelmében (katolikus: egyetemes, az egész Földre kiterjedő).

DR. CSOHÁNY JÁNOS

TEPLOMSZENTELÉS SARMASÁG-BÁNYATELEPEN

„Boldogok, akik házadban laknak”

Történelmi pillanatnak lehettünk tanúi azok, akik augusztus 23-án részt vettünk a Sarmaság-Bányatelepi Református Egyházközség új templomának felszentelésén. A Szilágysomlyói Egyházmegyében utoljára 1920-ban volt hasonló esemény, amikor a szilágysomlyói templom épült.

Zsúfólásig megtelt a bányatelepi templom, és így nem csak a kövek, de a lelkek is egymásba épültek, egy nagy lelki templomná. **Csúry István**, egyházkerületünk megbízott püspöke hirdette az ígét a Zsolt 84,5-6 versei alapján: *„Boldogok, akik házadban laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged! Boldog az az ember, akinek te vagy ereje, aki a te utaidra gondol.”* Boldogok lehetnek a bányatelepiek, hogy megvalósulhattak álmaik, hogy állni látják új templomukat, hogy immár ebben dicsérhetik a Seregek Urát. De ahhoz, hogy ez a boldogság tartós és tartalmas maradjon, fontos, hogy mindig az Isten útjaira gondoljanak. Ne emberi utakon, eszméken induljanak el, ne sodródjanak az árral, hanem Isten erejét kívánják és az Ő utait kövessék.

Ezután következett **Lukács József** esperes templomszentelési beszéde. Isten Szentlelke munkálkodott akkor, amikor szolgálataira készülve szintén a 84. Zsoltár verseit választotta, de ezúttal a 2-3. és 11. verseket:

„Mily szerelmetesek a te hajlékaid, Seregeknek Ura! Kívánczok, sőt emésztődik lelkem az Úrnak tornácai után; szívem és testem ujjongnak az élő Isten felé.... Mert jobb egy nap a te tornácaidban, hogyszem ezer másutt.” Szolgálatában esperes úr felelevenítette a bányatelepi gyülekezet elmúlt 8 évét, az elindulástól a mai ünnepig. Nem volt könnyű az út, de Isten kegyelméből látványosan épült testben és lélekben a gyülekezet. A kezdeti nincstelenségből eljutottak oda, hogy új templommal, épülő új parókiával és sok-sok lelki kincsel lettek gazdagabbak.

A szolgálatok után **Lucza István**, lelkipásztor köszöntötte a népes gyülekezetet, benne a meghívottakat, lelkesi és világi jellegű vendégeket. Az ünnepre készülve azon gondolkodott, hogyan tudná összefoglalni az elmúlt időszakot. A templom- és gyülekezetépítés szolgálata nem volt könnyű számára, és az, hogy idáig eljutott a gyülekezet sok embernek köszönhető, de egy mondatban csak azt tudja mondani: Boldogok lehetnek azok, akik eszközök lehetnek és lehetnek Isten kezében, az Ő akaratának megvalósulásában. Ilyen eszköznek érzi ő is magát.

A köszöntések rendjén előbb a testvér-gyülekezetek képviselői szóltak: **Püsök József Attila** lelkipásztor az „ösi” sarmasági gyüle-

Közel kilenc évtized után ismét templomszentelésre került sor a Szilágysomlyói Egyházmegyében

kezet nevében köszöntötte a bányatelepieket, majd őt követte **Sipos Ajtony Levente** soltvadkert-i lelkipásztor. Őket követték a világi képviselők: **Dombi Attila** sarmasági polgármester, **Lehoczki Ferenc** soltvadkert-i polgármester, **Seres Dénes** képviselő és **Kelemen Hunor** RMDSZ ügyvezető elnök.

Ezután **Lucza István** lelkipásztor az új templomot ábrázoló képpel (linometszettel) ajándékozta meg a gyülekezet egykori és jelenlegi főgondnokait, gondnokait és presbitereit, akik oroszlánrészt vállaltak az elmúlt évek templom- és gyülekezetépítésének. De hasonló ajándékban részesültek azon ven-

SZÖNYI LEVENTE lelkipásztor, Szilágylompért
FOLYTATÁSA A 8. OLDALON

A győzelem ünnepe

Augusztus 9-én, vasárnap délután immár negyedik alkalommal került megrendezésre Bocskai István 1604-es győztes csatájának emléknapja a Nyúzóölglyben. Valóság-gal megpezdült a határ, hiszen ifjak és öregek egyaránt sereglettek az ünnepségre. Megható volt a látvány, amint múlt és jelen összefonódott, egyrészt a nézősereg és a korabeli ruházatot viselő katonák, másrészt az onokáikat karjaikban tartó nagyapák és nagymamák által.

Az ünnepség természetesen igei megnyitóval kezdődött, melyet **Derencsényi István**, a Tiszántúli Egyházkerület püspökhelyettese szolgáltatta. Ezt követően **Gellért Gyula** esperes köszöntötte a vendégeket és az ünneplő, majd 3000 fős tömeget. Elmondta, hogy a rendezvény célja a nemzeti öntudat és a közösség erősítése, de ugyanakkor a győzelem érzése is egy csodálatos dolog, márpedig győzelmi élményben sajnos ritkán van részünk. Jó együtt lenni a csatatéren, szeretetben és békeességben, itt mindenkit a szeretet hoz össze – mondta az esperes. A köszöntések után **Rákóczi Lajos** tanár elszavalta a Himnuszt, majd az ünneplő gyülekezet ajkán felzengett nemzeti imádságunk. Ezután következett az ünnepség központi eseménye, a csataimitáció.

Gellért Gyula érmelléki esperes (jobbra): a győzelem érzése csodálatos dolog, márpedig győzelmi élményben sajnos ritkán van részünk

Horváth Lajos hadtörténész ismertette az eseményeket. Először azt a jelenetet láthatta a közönség, amikor Bocskai az osztrák seregben szolgáló öt hajdúkapitányt és az általuk vezetett mintegy 2500 hajdút zsold ígéretével és „magyar szívükre” hivatkozással a maga oldalára állította. Majd a kukoricásban megbújó hajdú seregek többször is rajtaütöttek Petz ezredes vonuló, osztrák katonáira. Az első rajtaütés után az osztrákok szekértáborat alakítottak, s a pirotechnika segítségével ágyútüzet nyitottak a rohamozó hajdúkra. Igaz, ezt később a szárazság miatt mellőzniük kellett. A csatát végül Bocskai megérkező lovassága és a löporos szekér felrobbanása döntötte el.

A zárójelenetben **Petz** elfogását és megadását mutatták be a lelkes szereplők. A programot ezután a Bocskai-zászló alatt a hajdúcsapat eskütele színesítette. Majd sok éves részvételükért és fáradozásaikért előléptetésekre került sor, így hajdúkapitány lett **Balázs Levente**, id. **Füzesi László**, **Kiss Gábor** és hajdúhadnagy **Diószegi Gellért Ákos**, **Kurucz Norbert**, **Kovács Gábor**. **Cs. Nagy Zoltán**, a Bocskai István Hagományörző Egyesület elnöke oklevelet osztott ki, s **Gellért Gyula** esperesnek, mint az „érmellék főpásztorának” az oklevél mellé egy teli pástortáskát is adott.

A diószegi Szömörce néptáncsoport gyerekjátékokat adott elő, a zenei kíséretet a Sugalló együttes biztosította. A földesi Szélrózsa néptáncsoport pedig hajdútanccokkal és mókás, kacifántos köszöntőkkel szórakoztatta a közönséget. **Meleg Vilmos** színművész előadásában meghallgathattuk a Szózatot, ezt követően az emlékszikla megkoszorúzása történt. Záróakkordként a Pusztai Farkasok Hagományörző Íjászegyesületének remek bemutatóját tekintették meg a kitarító ünneplők.

Áldott nap volt ez, sok-sok lelki, szellemi kincsel gyarapodhatott az, aki elfött. Jó volt emlékezni, múltban vándorolni és a jelenben, békében és szeretetben együtt lenni.

JAKÓ SÁNDOR ZSIGMOND

Nyári emlékek, emlékezetes nyarak

Ha nyár, akkor vakáció, ha vakáció, akkor kirándulás. Hurrá nyaralunk! A szentjánosi gyülekezet fiataljainak egy csoportja már évek óta együtt nyaral. Az IKÉ-sek, így nevez bennünket a gyülekezet s mi is így nevezzük magunkat, bár közben változott az elnevezés. De a lényeg ugyanaz maradt.

Korán reggel van, alig múlt hat óra. A templom előtti téren fiatalok gyülekeznek nagy csomagokkal. A szülők segítségével kocsikkal, Nagyváradra megyünk az állomásra, ahol 14 fiatal vonatra ül és Mezőbaj felé veszi az irányt. Két kocsit hozza utánunk a rakományt: sátrakat, ruhaneműt, élelmet. Azok az ifjak, akik dolgoznak, pénteken csatlakoznak hozzánk. Jönnek autóval, ha rövidebb időre is, mert szeretünk együtt lenni. Ahogy zakatol a vonat, emlékek, elmúlt kirándulások idéződnek fel bennem.

Először 2004-ben nyaraltunk együtt a Belényes környéki gyönyörű tájakon, Belényes-Sonkolyos és Körösánosfalva fiataljaival együtt jártuk a gyönyörű környéket a lelkesítő vezetésével. Testvéri kapcsolat, barátság lett belőle.

2005-ben Vércsorogon sátoroztunk és gazdagodtunk élményekben és egymás iránti szeretetben.

2006-ban Tiszahosszúmező volt a nyaralásunk színhelye, hogy megismerjük a gyönyörű Máramarost is. Még inkább megismertük az Urat is, mert minden este evangelizációs istentiszteletet tartottunk a templomban, ahova eljöttek a gyülekezet tagjai is. Volt közös ének, közös imádkozás. Felejthetetlen napokat töltöttünk együtt a helybeli ifjakkal és élveztük a lelkes családja és a gyülekezet szeretét.

2007-ben a Boga völgyében jártunk. Komoly túrázások során átértük egyik kedvelt énekünk valóságát: Oly jó tudni azt, kezedben az életem... A túrázások mellett

mindennap Igét is olvastunk, megbeszélünk, játszottunk.

2008 júliusában Lesen nyaraltunk. Kissé esős időt fogtunk ki, de Istennek gondja volt ránk, hogy fedél is legyen a fejünk felett, nem csak sátrak. A fiuk sorban beköltöztek a sátrakból a villába az eső miatt. Sokan voltunk így együtt s tanultuk gyakorlatba ültetni Isten Igéjét, egymást szeretetben elhordozni, gyakoroltuk a türelmet, a megértést. Sokat játszottunk, társasjátékokat, amikor nem tudtunk kirándulni. Ugyanebben az évben egy hosszabb utat is megtettünk. A holland testvérgyülekezet meghívására 19-en egy hetet Ijzendoornban töltöttünk igazi testvéri közösségben és szeretetben.

Miközben a múlt élményei kavarnak bennem, a vonat lassít és megérkezünk Mezőbajra. Ez évben nem a hegyeket választottuk, hanem a Sebes-Körös mellől a Fekete-Körös közelében levő Mezőbajra kirándultunk. Hisszük nem volt véletlen ez a választás, mint ahogy hitünk szerint semmi sem történik véletlenül az életünkben.

A mezőbaji parókia udvara sátrótáborral változott. Nem a hegyek magasodtak mellettünk, hanem a templom tornya. Sátorverés után irány a Fekete-Körös! Egy nagy árnyas fa alatt volt a főhadiszállásunk. Elfértek alatta a biharszentjánosi, valamint a mezőbaji fiatalok együtt. Ünnepelesen megnyitottuk a keresztyén ifjúsági táborunkat. Ismerkedtünk, barátkoztunk a helybeliekkel. Ismerkedtünk az Igével is, tanulgattuk a Krisztus útján való járást. Ugyanis közös reggeli áhítatok után indultunk minden nap útnak a Körös partra, vagy a tamás-hidai romtemplomhoz, amely nem kis túra volt gyalog a 38 fokos melegben. Még jó, hogy közben jövet-menet meg lehetett mártózni a Körösben, vagy a kanálisban. Minden este a kirándulásból hazatérő mintegy ötven éhes fiatal terített asztal várta a kultúrotthonban, melyet a szorgos és vendég-

Ismerkedés egymással és az Igével. A biharszentjánosi és a mezőbaji fiatalok közös táborozása

szerető mezőbaji asszonyok készítettek. Naponként finomabbnál finomabb étkeket tálaltak nekünk. Nem hiányzott a meglepetés sem: fánk, csemege tengeri, almás sütemény, kalács. A baji kenyérnek még ma is szánkban érezzük a jó ízét. A táborútnél közös éneklés gitárral, kánonok, játékok tették széppé és feledhetetlenné az estéket.

Vasárnap megtelt az Isten háza. Közösen szolgált a két gyülekezet fiatalsága. Csillogó szemekkel énekeltek együtt, hogy „Jézussal járok minden nap”. Ezen a nyáron is barátságok szövődtek és hisszük, hogy terjedt az evangélium, hisz tapasztaltuk, hogy egymás hite által épültünk fiatalok és idősebbek egyaránt. Köszönjük a mezőbaji gyülekezetnek, a lelkipásztor családnak, hogy befogadtak bennünket és az Istentől kapott szeretetükből nekünk is adtak.

Köszönjük Istennek, hogy van egy csapat, aki immár hat éve együtt kirándul. Közben barátságok, szerelmek szövődtek, házasságok kötődtek. Vannak, akik elszármaztak közülünk. Más városban tanulnak, dolgoznak, férjhez mentek, megnősültek, de még vissza-vissza járnak, ha tehetik. Hála az Úrnak, hogy vannak mindig újjak is, hogy nem apad el az Ő népe, hogy van utánpótlás. Mindig van egy mag, „hagy magot az Úr.” Dicsőség Neki érte.

CS. P.

Kárpát-medencei Magyar Református Fiatalok II. Találkozója

Az immár második alkalommal megrendezett találkozóra – melynek augusztus 17-23. között a Balatonfenyvesi Református Gyermek- és Ifjúsági Üdülő adott otthont – Felvidékről, Kárpátaljáról, Partiumból és Somogyból érkeztek többségében középiskolás korú fiatalok, felnőttszerű kísérőkkel együtt mintegy százhetvenen.

Az idej egyhetes együttlét mottóját – a Kálvin-évek jegyében – Illyés Gyula verséből kölcsönözték a szervezők: „Hiszed, hogy volna olyan-amilyen magyarság, ha nincs – Kálvin? Nem hiszem” (A reformáció genfi emlékműve előtt).

A délelőtti igetanulmányok sorát Steinbach József dunántúli püspök nyitotta meg,

a hét többi napján pedig a csoportokkal együtt érkező lelkipásztorok szolgáltak.

Az előadások Kálvinról, a kálvini reformáció Kárpát-medencei elterjedéséről, a magyarságra gyakorolt hatásáról szólnak. A nyitó előadást Dr. Huszár Pál, a Zsinat világi elnöke tartotta *Kálvin, kálvinizmus, magyarság* címmel, de szó esett a hét során a nemzet szolgálatában maradó alkotó magyar reformátusokról, a reformációnak a nemzeti nyelv kialakulásra gyakorolt, máig tartó hatásáról az irodalomban, mint ahogyan arról is, hogy mit jelent ma magyar reformátusként élni a Kárpát-medencében.

Esténként a résztvevők egy-egy csoportja saját szülőföldjük egykori és mai refor-

mátus vonatkozásait mutatta be a többieknek, volt szilágysági és somogyi táncház, valamint augusztus 20-i ünnepi műsor is.

Vasárnap úrvacsorai istentisztelettel zárult az egyhetes együttlét, és a szervezők reménye szerint ki-ki azzal az örömmel indulhatott haza, hogy Balatonfenyvesen folytatódott a debreceni Alkotmányozó Zsinattal elkezdődött folyamat, azaz egy nemzet egy református egyházának egymástól távol élő tagjai egy lépéssel ismét közelebb kerülhettek egymáshoz, és átélhették a jézusi kijelentés valóságát: Ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.

BELLAI ZOLTÁN

Krisztus harcosai Gyantán

Augusztusban zajlott, az alig több mint 300 lelket számláló kis gyantai gyülekezetben a Krisztus harcosai nevű program, melynek vezérigéje az Ef 6,11 volt: „Öltözzétek fel az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszágaival szemben”. Ennek keretében szerveztük meg a IX. evangélicus angol nyelvű tábor két egymást követő turnusban, ahol idén is több mint hatvan, 13 és 17 év közötti fiatal vett részt a helybeliek mellett Nagyváradról, Szalontáról, Margittáról, Monospetriből és Érmihályfalváról. A tábor kilenc éves működése során olyan lúrnévre tett szert a fiatalok körében, hogy mostanra a résztvevők nagyrésze visszatérőként érkezik, sőt barátait is magukkal hozzák.

Minden reggel áhítattal kezdtünk, majd angol- és magyar nyelvű ifjúsági énekeket tanítottunk, ezután következett az angol nyelvű bibliaóra. Isten mindvégig meleg nyári időt rendelt ki, így naponta ebéd után lemehtünk a fiatalokkal a Fekete-Körösre fürödni. Ezt követően zajlottak a kézműves foglalkozások, személyiség fejlesztő és csapatépítő játékok. Az esti közös bibliaóra utáni vacsorát követően a tábortűz mellett énekeltünk, beszélgettünk. A fiatalokkal az Angliából érkezett **Ian Ring** lelkész, illetve két angol egyetemista lány, továbbá az Amerikai Egyesült Államokból jött lelkész: **George de Vuyst** és a szervező: **Soós József-Tamás** gyantai lelkész foglalkozott. Hazai segítőink voltak **Fazakas Ferenc** és felesége **Eszter**, lelképásztorok **Mezőtelkiből**, **Csabai Árpád** evangélikus lelkész, **Szatmári István** első éves teológus, **Lázár Ibolya** gyantai presbiter és lánya **Krisztina**, valamint **Horváth Edit** munkatárs. A tábor, mint majdnem minden évben, idén is meglátogatta **Ft. Tőkés László** püspök.

A tábor első hetében a programokon részt vettek a gyantai és itt nyaraló óvodások és kisiskolások is. A nagyoknak tartott bibliaórák ideje alatt **Soós Orsolya** óvónő és az angol lányok felváltva tartottak angol tevékenységeket a kisebbeknek. A bibliából

vett példák alapján arról beszélgettek, hogy a mai gyerekek manapság miként lehetnek Krisztus „harcosai” a jóság, szeretet és alázat fegyvereivel. A mintegy harminc gyerek a tábor második turnusa alatt bibliahéten vett részt. Ennek a témája „az igazi kincs” keresése volt, mottója pedig: „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a szívetek is.” (Mt 6,21) A kultúrházban megtartott naponkénti összejöveteleken a gyerekek bibliai történeteket hallhattak és beszéltek meg, énekeket tanultak, rajzoltak és színezték, kézműveskedtek, de mindennapra jutott egy kis meglepetés is.

Amíg a gyerekek és fiatalok elméletben tanulták mit jelent Krisztus harcosának lenni, addig a három hollandiai önkéntes, akik a Harmelen-i Help Romania Community alapítvány képviseletében jöttek Gyantára, gyakorlatban mutatták meg, mit jelent ez. **Horváth Lajos** gyantai kántor irányításával a gyülekezetünk 2007-ben visszakapott iskolájának és óvodájának osztálytermeit javították, szépítették. Az épületet az illetékes Feketekápolna Polgármesteri Hivatala nagyon leromlott állapotban juttatta vissza. Noha ebben az épületben továbbra is állami iskola és óvoda működik és szerződés szerint ők lennének hivatottak elvégezni ezeket a munkálatokat, a gyantai iskolát messze ívben elkerüli minden állami beruházás. Viszont a gyantaiak nem szeretnék gyermekeiket méltóságon aluli körülmények között taníttatni és az egyháznak nincs elegendő anyagi fedezete ilyen munkálatok végzésére, ezért önkéntesekkel próbáljuk a felújítást elvégezni. Isten jóvoltából így került hozzánk és fogott spaklit, ecsetet a holland fodrász, diák és számítógépes programfejlesztő, hogy a hit, szeretet és alázat fegyvereivel legyőzzék a gonoszt és jövője legyen a gyantai magyar oktatásnak.

Mindkét rendezvény záróeseménye az idén 150 éves templomban tartott istentisztelet volt. A több mint két éve tartó templomrestaurálási munkálatok a programok ideje alatt is folytatódtak. Volt olyan nap,

A bibliahét a gyermekek bizonyágtételével zárult

hogy 17 munkás is azon fáradozott az állványokon, hogy az egyik legnagyobb és legszebb Bihar megyei vidéki templom visszanyerje régi fényét.

Az első istentiszteleten a tábor vezérigéje alapján szólt az igehirdetés, melynek központi üzenete: a mai világban annyi harc van, de végső győzelemre csak az számíthat, aki Jézus Krisztus jó vitézeként harcolja meg a maga harcát. A második hét záróeseményén, a bibliahetes vezérige hangzott el a Mt 6,19-20 alapján. Üzenete, hogy a mennyei kincseket sokszor nemcsak gyűjtenünk kell, hanem gyakran harcba is kell szállnunk értük. Törekedjünk arra, hogy mindig készek legyünk megharcolni a harcot a mennyei kincsekért. Ezek az alkalmak mind a kisebbek, mind a nagyobbak bizonyágtételei is elhangzottak. Elénekeltek azokat az angol és magyar nyelvű ifjúsági énekeket, melyeket a táborban tanultak, az istentiszteleten résztvevő szülők és gyülekezet nagy öröme és Isten dicsőségére. A táborzáró istentisztelet után a gyülekezet megtekinthette a gyerekek alkotásából összeállított kiállítást is. Az ünnepi esemény szeretetvendégséggel ért véget.

Megköszönöm a segítőik áldozatkészségét és munkáját és Isten áldása kísérje mindannyiunk hitbeli harcát az Ő dicsőségére, ifjúságunk jövőjére és mindannyiunk javára.

Soós József-Tamás lelképásztor

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Idén immár kilencedik alkalommal került megrendezésre a gyantai evangélicus angol tábor

gyar nyelvű egyetem Romániában. Új távlatok nyíltak az Egyetem tizenhárom szakja számára: az alapképzésen túl immár négy mesterképzési szakot indítunk a 2010/2011-es tanévben, európai uniós pályázati források nyíltak meg előttünk. ISTEN SEGÍTSÉGÉBE vetett bizakodással indítjuk az új tanévet. Tesszük ezt akkor is, ha az új közoktatási törvénytervezet, még mindig nem olyan, amilyet egyházunk és testvéregyházaink szeretnének. Reméljük, hogy a törvénymódosítással kapcsolatos közös munkánknak, sorozatos közös tiltakozásunknak meglesz az eredménye, és a felekezeti oktatás, évszázados hagyományaihoz és a román alkotmány előírásaihoz képest, méltó helyre kerül az új törvényben. ÉS AKKOR – Isten engedelmeivel – az eljövendő tanévet jobb körülmények között kezdhetjük!

Nagyvárad, 2009. szeptemberében

Presbiteri konferencia a kálvini örökség jegyében

A kálvini örökség a XXI. századi presbiter számára – a Kálvin év jegyében e témában tartotta meg ötödik konferenciáját Egyházkerületünk Presbiteri Szövetsége augusztus 28-30-án. Az Aradi és a Békési Egyházmege testvéri együttműködése eredményeként első nap az Arad-belvárosi, ezt követően pedig a battonyai gyülekezet látta vendégül a konferenciát.

A pénteki nyitó istentiszteleten Tőkés László EP-képviselő hirdetett igét ApCsel 5,29 alapján. A reánk maradt örökség Kálvin életében, munkásságában, tanításában rejlik. Tanításának vezérgondolata a kegyelem. Kálvin példája, hogy lelkiismeretesen élünk, bátorságot vegyünk az embert próbáló helyzetekben, s merjük rábízni magunkat Istenre – fogalmazzot az igehirdető.

Venter Miklós, az Aradi Presbiteri Szövetség elnöke köszöntésében a presbiteri tisztség fontosságát hangsúlyozta és rámutatott, hogy ilyen rangos presbiteri találkozóknak még nem adott otthont a Maros-parti város, éppen ezért nagy odafigyeléssel és körültekintéssel szervezték meg a konferenciát a szomszédos, testvér-egyházmegegyével közösen.

Dr. Tóth János, a Magyar Református Presbiteri Szövetség (MRPSZ) Békés Megyei Területi Szervezetének elnöke az MRPSZ elnökségének üdvözlését is tolmácsolta. A köszöntések sorában Bodnár Levente, Arad alpolgármestere, Seres Géza, az Aradi Egyházmege esperese, Baracsi Levente, a házigazda egyházközösség lelkésze, illetve László Kálmán egyházkerületünk Presbiteri Szövetségének elnöke emelkedett szólásra. Az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetségét Pályi József alelnök képviselte.

A köszöntéseket Venter Andrea, Nagy Noémi Judit, Terékné Megyesi Éva, Geréb Miklós, Ionica Neagu és Molnár Adél zenés összeállítása követte, majd Ósz Sándor Előd, az Erdélyi Egyházkerület levéltárosa *Kálvin élete és munkássága* címen megtartotta a konferencia első előadását.

Az ideai egyházkerületi presbiteri konferencia résztvevői

Az esti áhítaton Seres Géza, aradi esperes szolgált igemagyarázattal, majd a konferencia résztvevői átutaztak Battonyára, ahol a vacsora után a helyi Mikes Kelemen Gimnázium kollégiumában szállásolták el őket.

A második nap Sipos Tas Töhötöm, a Békési Egyházmege esperesének áhítatával kezdődött, majd zenés műsort követően Karsai József, Battonya polgármestere köszöntötte a konferencia résztvevőit.

A következő előadást Buzogány Dezső kolozsvári teológiai tanár tartotta: *Kálvin hatása az erdélyi reformációra. Presbitériumok, az egyházkormányzat, a református istentiszteleti rend kialakulása Erdélyben* címen. A reformáció nem hitújítás, hanem az igehirdetés, a Sola Scriptura győzedelmeskedése – hangsúlyozta az előadó.

A fegyelmzés végső soron Isten munkája a gyülekezetben – mutatott rá Kálvin tanítása az egyházfegyelméről és az egyházkormányzásról címmel tartott előadásában Bustya Dezső nyugalmazott főjegyző.

Ötvös József, az Erdélyi Egyházkerület generális direktorának előadása *A kálvini tanítás alapelvei az igehirdetésről, a sákramentumokról és a szeretetszolgálatról* címet viselte. Kálvin lassan és tagoltan beszélt, vasárnapként két alkalommal szolgált. Nem volt ugyan felszentelt pap, de nagy igehirdető volt, aki 25-30 évig naponta hirdette az Igét. A Bibliát versről versre magyarázta. Mindig onnan folytatta, ahol előzőleg abbahagyta.

Mintegy négyezer prédikációt mondott el, amiből kétezer-ötszázat jegyeztek le. Kálvin nagyon érzékeny, diakóniai lelkületű ember volt – mutatott rá az előadó.

Toró Tibor temesvári akadémikus *A reformáció genfi emlékművének erdélyi vonatkozásairól az atomfizikus szemszögekből* címen tartott előadásában rámutatott, hogy Genfben található a világ legnagyobb atommagkutató központja. Azt is megtudhattuk, hogy Kálvin és az atomfizika közötti összefüggést elsőnek Illyés Gyula fogalmazta meg, *A reformáció genfi emlékműve előtt* című versében, melyet dr. Himainé Raczok Zsuzsanna előadásában hallhattunk.

Mohácsy Nikolettá újdonsült battonyai lelképásztor igemagyarázatát megelőzően Barabás Mihály, a nagyváradi-ösi gyülekezet tagja ismert egyházi énekeket szólaltatott meg citerán.

A vasárnap délelőtti istentiszteleten Csűrű István megbízott püspök az IMöz 31,44-49 alapján hirdetett Igét. Egyedül Istené a dicsőség, tegyük ezt a dicsőséget közkinccs! – hívott fel az igehirdető.

Az úrvacsorával záruló istentiszteletet követően Venter Miklós és László Kálmán záróbeszédekben azon reményüket fejezték ki, hogy az együttlét hasznos és tanulmányos volt, és mindannyian lelkiekben feltöltődve térhetünk haza gyülekezeteinkbe.

TÓTH ZSIGMOND

Vasárnap délelőtti istentisztelettel zárult a rendezvény, melyen Csűrű István megbízott püspök (középen) hirdetett igét

Őrzők a strázsán – Feketeerdői presbiterek (2.)

Nevem Kohár Zsomborné Lili, diakónus vagyok a Feketeerdői Református Gyülekezetben. Gyermekkoromban jártam vallásórára, konfirmációi előkészítőre, konfirmáltam, majd istentiszteletre. Amiket ezeken az alkalmakon tanultam, hallgattam ügyesen elraktároztam, de nem hasznosítottam az életemben.

Visszagondolva, nem éreztem át ezen alkalmaknak a lényegét, fontosságát. Sajnos egy tragédiának kellett történnie az életemben ahhoz, hogy ráébredjek tulajdonképpen kinek a kezében van az életem. „Nyom-

morúságomban az Úrhoz kiáltottam, segítségért kiáltottam Istenemhez. Meghallgatta hangomat templomában, kiáltásom a fülébe jutott.” (Zsolt 18,7) „Lenyúlt a magasból, és fölvevett, a nagy vizekből kihúzott engem.” (Zsolt 18,17)

Előjöttek a múltban tanultak és egészen más értelmezést kaptak az igehirdetések, bibliaórák, imaórák. Közben elkezdtem olvasni a Bibliát és ráébredtem arra, hogy nem kell nekem tudnom a sorsomat, elég ha tudom kinek a kezében van: az Úr kezében.

Igehirdetések alkalmával, valamint valóságos tárgyú könyvek olvasása közben szé-

pen kirajzolódott, hogy az ember szinte naponta vétkezik, de bocsánatot nyerhet, sőt a naponkénti kisebb-nagyobb megpróbáltatások megéléséhez, átéléséhez kérhet és kap erőt, bölcsességet, szeretetet, békességet, ha imáiban hittel és hálával fordul a Mennyei Atyához Jézus Krisztus által. „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megvagytok terhelve, és én megnyugodást adok néktek.” (Mt 11,28)

Az Úr, ha terhet, gondokat, tragédiákat megenged az életünkben, akkor erőt is ad azok elhordozásához.

REFORMÁTUS NEVELÉS

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Azt akarjuk, hogy eszük legyen. Pallérozott, borotvaéles, jól vágó eszük. Hogy a tudás fegyverével tudják legyőzni a gáncsot vető irigységet, vagy beszűkült rosszindulatot. Hogy a világ könnyörtelen harcában versenyképesek legyenek. De úgy, hogy közben ne veszítsék el a szívüket. Hogy emberek maradjanak. Igaz emberek. Mert aki embernek nem jó, az magyarnak sem alkalmas. És református magyarnak még kevésbé. Persze lehet azt mondani, hogy ez elfogult szemlélet. Hogy döntse el majd maga a gyermek, hogy mit választ magának. Vannak is, akik így gondolják, sőt hangsúlyozzák is. Csak ez egy kicsit olyan, mintha azt mondanám az óvodába induló gyermekemnek, hogy kicsikém, majd dönts el magad, hogy mikor mész át a zebrán: amikor zöld, vagy amikor piros a lámpa. Én ebbe nem akarok beleszólni, mert tudod, én felvilágosult szülő vagyok.

De hát a szülők azért mégis szólnak. Sőt, ha szeretik, kézen fogják a gyermekeiket, és míg átmennek a zöld lámpa alatt, meg is magyarázzák, hogy mikor miért indulnak. Mert van fogalmuk a közlekedésről, és azt akarják, hogy a gyermeküknek is legyen. Hogy ne üsse el őket az autó. A jó szülők, azok ma is kézen fogják a gyermekeiket, és magyaráznak is nekik, mert van fogalmuk az életről, és át akarják adni azt a gyermekeiknek. (Akkor van csak baj, ha nincsen mit átadniuk, s maguk sem tudják, hogy milyen lámpánál induljanak.)

Az iskola nemcsak tudást átadó tanhely, hanem lélekformáló műhely is. Ha nem az, akkor is az. Ha nem ad semmit a gyermek lelkének, és üresen hagyja: akkor a semmire formálja azt. Óriási az iskolák felelőssége,

mert óriási a lehetőségük is. A templomba eljön az, aki akar. Az iskolában ott kell hogy legyen négy, nyolc, vagy tizenkét évig. Akkor, amikor alakul a gyermek lelke. Amikor kamaszul, vagy nem kamaszul ideálokat keres. Amikor minden tagadása mögött egy nagy Igen megtalálásának a vágya van. Amikor utat és irányt keres önmagának. Amikor egy életre csalódhat, vagy lelkesülhet.

A gyülekezet, az egyházközség, olyan, mint a tó. Egy belefolyó patak táplálja: a születő kisgyermek. Egy másik patak apasztja: az örökre elköltözők sora. A lelkipásztor és munkatársai feladata tisztán tartani a tavat. Óriási feladat. Az iskola azonban olyan, mint a forrás: mindig új vizek jönnek és rohannak tovább.

A forrást, ha megmérgezem, mérgezett lesz az egész folyó. Ha tisztán tartom, kristálytisza ivóvíz fakad belőle. Az iskola nem tó: az iskola a nemzet folyójává duzzad. Amilyen az iskola, olyan lesz a nemzet. Az Egyház mennyei gyökerű hitközösség. Ennek épülete a templom. Az Egyház szeretetközösség is: ennek épületei az árvaházak, gyermek- és öregotthonok, szeretetházak. De az Egyház jövőbe nyúló, jövőt építő közösség is. Ennek épülete az iskola. És minden épületnek lelke és célja van. Mi nem szégyelljük megvallani azt, hogy hiszünk. Hogy szeretetben és igaz emberségben akarunk élni. Hogy hűségeseink kívánunk maradni Istenünkhöz és Jézusunkhoz. Azt sem szégyelljük, hogy magyarok vagyunk. És azt sem, hogy a gyermekeinket is így akarjuk nevelni.

Mert aki félelemből vagy érdekből megtagadja a szüleit, a hitét, vagy a nemzetét, az nem méltó arra, hogy ember legyen. És mi azt szeretnénk, hogy a gyermekeink igaz emberek legyenek. Ez a református nevelés célja. Ezért szeretjük mi az iskoláinkat.

Ma...!

A lelkész fáradtan roskadt karosszékebe. Kinyitotta Bibliáját, hogy vasárnapra textust keressen, de nem találta. Elaludt. Álmában a harangozó izgatottan magyarázta:

– Tiszteletes úr! Nem szólnak a harangok!

– Mit beszél?

– Nem szólnak a harangok!

Fölsiettek a toronyba, s valóban, a harangok nyelve némán himbálózott.

Döbentem jöttek le a toronyból. A hívek már begyűltek a templomba és kezdődött volna az istentisztelet. A lelkész bement az énekeket, de az orgona nem szólalt meg. A kántor hiába nyomogatta a billentyűket.

A lelkész fölment a szószékre. A gyülekezet tagjai dermedt csöndben figyelték. Kezében a Biblia, s azzal küszködött, hogy felnyissa. Amikor nagy nehezen sikerült, akkor nem találta meg a textust.

Valamit mondani akart a gyülekezetnek, de nem jött ki hang a torkán, csak tátogott. Kétségbe esve döbent rá arra, hogy Isten nem szól se hozzá, se a gyülekezethez. Elhallgatott az Úr!

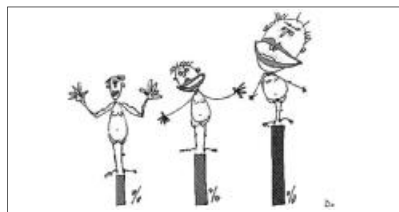
Felébredt. Egész testét izzadság borította. Szíve erősen dobogott a félelem miatt. És eszébe jutott, hogy a zsidó Éli főpap idején, nagy ritkán vagy egyáltalán nem volt kijelentése az Úrnak. Malakiás próféta leírta, hogy míg az Úr tisztelői egymással vitatkoztak, azalatt elhallgatott Isten. Jézus Krisztus néma bárányként állott Kajafás főpap és Pilátus helytartó előtt, mert nem volt üzenete, küldetése hozzájuk.

Rettenetes dolog, amikor Isten hallgat!

Akkor a lelkész előtt megjelent a textus. Zsidókhöz írott levél 3,15. Bizonyos lett abban, hogy vasárnap erről kell prédikálni: „Ma, ha az Ó szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket.”

PERES ANDRÁS

FIRKA

Választás

Adorjáni László rajza

TOLLVONÁS

Játékos gondolkodás

A bukaresti Ady Endre középiskolában kicsengettek nagyszünetre. Az osztályteremből a diákok igyekeztek kimenni az udvarra, ahol megkezdődött az ilyenkor szokásos kikapcsolódás, a játék. Igen, a játék a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulása, hatására szinte gombnyomásra összpontosulnak fizikai és szellemi energiái. Ha játékról van szó, a gyermek pillanatok alatt nyitottá válik.

A tanulók sokszor fáradtak és fásultak. A fáradtság és fásultság válhat akadályává a komoly munkavégzésnek, a tanulásnak. Ha sikerül ezt a bénító érzést feloldani, esetleg játékkal, akkor ki nyitottuk a kaput az energiák előtt. Természetesen erőfeszítésre minden feladathoz szükség van. Igaz, hogy könnyebben hozza mozgásba az energiát az a diák, aki nemcsak az erőpróba kedvéért fog hozzá a munka, a tanulás elvégzéséhez, hanem örömet, sikert is keres benne. Erre is nevelhet a játék, a játékos gondolkodás.

Játékkal nem helyettesíthetjük a tanulást. A játékot módszerként, eszközként használhatjuk az elsajátítandó ismeretek megértéséhez, rendszerezéséhez. Amikor a gyermek játszik, voltaképpen alkot, és ez már a tanulás alapja. Ezért nem baj, ha első vagy akár nyolcadik osztályban is játékosan, olykor könnyedén tanul. Nincs nagy áldása az erőltetett tanulásnak, a kikényszerített tudásnak. Ne azért tanuljon a diák csak, mert kell, hanem azért, mert akar. Kíváncsi a tudnivalókra, amelyek birtokába játékos tanulással is eljuthat.

Igy vagyunk ezzel mi, felnőttek is. Azt csinaljuk szívesen, amíhez kedvünk van, ami örömet szerez nekünk. Igaz, néha olyan tennivaló is akad, ami nincs kedvünkre, mégis meg kell tennünk. Ilyen a diák életében is adódik. De még a kötelezően elvégzendőkre is betehetők a játékos módszerek. És aki játszeni tud, annak a kényszerűségből végzett munka sem jelent nagy fáradtságot. Am a játékra, a könnyed munkavégzésre meg kell tanítani a gyermeket. Főként az óvodában, ahol már komolyabb munka folyik. Komolyabb, de remélhetően nem komorabb.

A korszerű pedagógiának még nagy tartaléka rejtenek a játékban, s főként a játékos módszerek alkalmazásában. De a tanítás-tanulás folyamatában csak az olyan játékok, illetve játékos módszert tekinthetjük helyesnek, amely elősegíti nevelési-oktatási céljaink elérését.

Gyönyörködöm a diákok szórakoztató, játékos hangulatában. És közben eszembe jut a bukaresti magyar középiskola nagy és komoly gondja, hogy sok esetben nincs meg a megfelelő létszám az osztályok fenntartásához. Hogyan is lesz a jövő tanóráiban a kilencedik osztályos? Sajnos a jelenlegi nyolcadik osztályosok csak négy tanulója van.

BÁNYAI LÁSZLÓ

ERDŐGYARAKI KINCSEKERESŐK. Augusztus végén, kincskereső gyermekek népszerűsítették be Erdőgyarakon a templomkert gyümölcsösét. **Ghitea Júlia** pelbárthidai vallásánárnő és **Prém Imre Csaba** helybéli lelképásztor vezetésével zajlott le a hagyományos gyermekbibliai hét. A naponta összegyűlő gyermekek igazi kincsek keresésére indultak. A bibliai történetekben a gyermekek Jézus példázatairól tanultak: a gazdag ifjúról, a vámszedőről, a szegény özvegy két fillérjéről. Új énekeket tanultak, ötletes kézimunkákat készítettek a történetekről és egy nap sem telt el úgy, hogy a templom környéke ne visszhangzott volna a megtanult aranymondások skandálásától. A nap utolsó részében felszabadultan játszották az újonnan megtanult és a már ismert játékokat. A szülők és a Nőszövetség lelkes adományaitól minden napra szendvics, sütemények és üdítők kerültek az uzsonnázó asztalra. Reményünk szerint tartalmas és felejthetetlen hét volt ez számukra. Bízunk benne, hogy jövőre is találkozunk.

BÉRES BORBÁLA Erdőgyarak

A kapcsolatépítés jegyében telt a csillagvárosi ifjak idei tábora

KAPCSOLATÉPÍTÉS – A CSILLAGVÁROSI IFI NYÁRI TÁBORA. Augusztus 7-9. között került megrendezésre Ifi-táborunk, amelyen régi és új arcok fordultak meg azzal a reménnyel, hogy egymást és a kegyelmes Istent megismerhessék. Célunk a kapcsolatépítés volt, tehát átértük, mit jelent az ember és ember közötti kapcsolat; ennek íratlan törvényei mélyen beleivódtak tudatunkba. Ebből a tapasztalatból kiindulva megtudhattuk azt is, hogy mit vár el tőlünk a Jóisten, a vele való kapcsolatunkat nézve.

A pénteki nap csapatépítő játékkal telt – több, mint két órán keresztül róttuk Bulz falut annak érdekében, hogy minél jobban megismerjük a természeti és emberi környezetet. Rengeteget kellett gyalogoljanak a résztvevők, de az együtt eltöltött idő ha-

tására, visszaérkezéskor már nem voltak idegenek egymásnak. Azt a következtetést vonhattuk le az esti táborütnél, hogy bár fáradtságos munka a kapcsolatteremtés, de csak rajtunk áll a sikeressége. Ha energiát fektetünk bele, akkor az többszörösen megtérül. Ugyanígy hitéletünkben is megtalálhatóak ezen nehézségek, ezért kell meghalljuk Isten hívó szavát. Ő már megtette az első lépést, itt az ideje, hogy mi is közeledjünk felé.

A háromnapos táborozáson együtt ékezhettünk, imádkozhattunk, neveltünk, együtt voltunk. Találkozhattunk egymással, de ami a legfontosabb az Úrral, aki megadta a táborozás lehetőségét is. Köszönjük Neki, és imádkozunk, hogy több ilyen alkalommal örvendeztethessük meg egymást, és az Atyát.

BIRÓ ÁRPÁD

NAGYBÁNYA: 200 ÉVES AZ ÓVÁROSI REFORMÁTUS TEMPLOM. A Nagybánya-Óvárosi Református Egyházközségben ünnepi istentiszteleten emlékeztek a gyülekezet templomának építésére és felszentelésére augusztus 23-án, vasárnap. Az idén 200 éves református templomban Isten Igéjét **Tótkés László** EP-képviselő hirdette. Az egyházközség és templom történetéről **Kádár Miklós** lelképásztor tartott előadást, aki nyomtatott könyv formájában is átadta a nagybányaiaknak mindazt, amit Isten kegyelme megőrzött számukra az itt élő magyar keresztyének életéről.

(A *Bányavidéki Új Szó* nyomán)

ZARÁNDOKLAT A SZENT ISTVÁN-I SZELLEMISSÉG JEGYÉBEN. A Bihari Egyházmegye több gyülekezetébe is ellátogattak augusztus 11-én a magyarországi Szent István Lovagrend tagjai. Céljuk, hogy általalapító királyunk nemzetösszetartó szellemét, egy személyéhez kapcsolódó ereklyén keresztül körbehorozzák a Kárpát-medencében. Biharon, az egyházmegyei lelkészér-

A lovagrend tagjai a bihari református templomban

tekezlet résztvevői előtt beszéltek a zarándokútról, majd Hegyközkövcsvácsi, Szentjobb, Hegyközszentimre és Szalárd következett. Hegyközcstarban ökumenikus istentisztelet keretében fogadták a zarándokokat, melyen **Csúry István** megbízott püspök hirdetett ígét.

TÓTH ZSIGMOND

IDÉZŐJEL

„Igen, az iskola a templom előcsarnoka. Tudták azt nagyon jól eleink. Meg is építették az iskolát mindenfelé, sokszor hamarabb, mint a templomot. Református népünk ma is nagy szeretettel ragaszkodik felekezeti iskolájához, valahogy sejtji, csak ott van igazi egyházi élet, ahol a felekezeti iskola a fundamentumot lerakta.”

SASS KÁLMÁN

1900 előtti
Könyvek
kéziratok, térképek
Vétele

KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM
1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.
Telefon: (00 36) 1 483 13 34
e-mail: info@kozpontiantikvarium.hu

Házhoz megyünk!

TEMPLOMSZENTELÉS...

FOLYTATÁS A 3. OLDALRÓL

dégek is, akik anyagi és erkölcsi támogatást nyújtottak a templomépítő gyülekezetnek.

Külön színfoltja volt az ünnepnek **Berkó Anikó** szavalata, aki az alkalomhoz kapcsolódó versekkel örvendeztetett meg bennünket.

A templomszentelési istentisztelet azzal vált egésszé, hogy az ünneplő és hálát adó gyülekezet úrvacsorában is részesült. Az Úr házáat ünnepeve, az Úr asztalához felsorakozva, részesültek az Úr testének és vérének jegyeiben, és így a bűnbocsánat és az örök élet ajándékaiban.

Kívánjuk, hogy az új templom Isten háza, az imádság háza legyen, amit élő lelkek rendszeresen megtöltötenek. A gyülekezet pedig tovább épüljön és szépüljön Isten dicsőségére és a hívek üdvösségére.

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: Fábian Tibor. **Olvasószerkesztő:** Babes Arday Erika. **Tördelőszerkesztő:** Kraftsikné Petrikó Ildikó.

Külmunkatársak: Antal Attila, Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Orbán Levente, Tóth Zsigmond.

Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/434-664; 416-067.

E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com

A terjesztés a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.